SIERPIEŃ 2015 CENA 24,90 ZŁ (W TYM 5% VAT) WWW.SKLEP.INFOR.PL

PORADNIK GAZETY PRAWNEJ

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

Nowe formularze VAT online

WYDANIE SPECJALNE

SAMOZATRUDNIENIE – KROK PO KROKU

- Jak sprawnie zarejestrować firmę
- Jak sformułować umowę o współpracę
- Jak korzystnie wybrać formę opodatkowania
- Jak prawidłowo rozliczyć podatek i ZUS
- Jakie zmiany wprowadzono w ustalaniu zasiłków, m.in. chorobowych i macierzyńskich

INDEKS 331783

INFOR

ISSN 1234-5695

Partner merytoryczny INFOR IFK Platforma Księgowych i Kadrowych

INFOR | WIDEO SZKOLENIA
Platforma Certyfikowanych Szkoleń

Certyfikowane wideoszkolenia

dla księgowych i kadrowych

www.wideoszkolenia.infor.pl

- ✓ Ponad **400 lekcji**
- ✓ **Aktualna** tematyka
  VAT, Prawo pracy, Podatki dochodowe, Finanse publiczne
- ✓ **Certyfikat** wiedzy

Zawsze **online**,
zawsze tam gdzie Ty!

Polecam,
Radosław Kowalski
Ekspert ds. podatków

▸ sklep.infor.pl ▸ 801 626 666 lub 22 212 07 30 ▸ bok@infor.pl

Spis treści

1. ZANIM ZDECYDUJESZ SIĘ NA SAMOZATRUDNIENIE 5

1.1. Odpowiedzialność wobec osób trzecich 6
1.2. Brak nadzoru przy wykonywaniu działalności 7
1.3. Ryzyko gospodarcze prowadzenia działalności 7

2. ZALETY SAMOZATRUDNIENIA 10

3. JAK KORZYSTNIE SFORMUŁOWAĆ UMOWĘ O WSPÓŁPRACĘ 11

3.1. Przedmiot umowy 11
3.2. Czas trwania umowy 11
3.3. Klauzula wyłączności 12
3.4. Wynagrodzenie 12
3.5. Dodatkowe przywileje 12

4. JAK SPRAWNIE ZAREJESTROWAĆ FIRMĘ 15

4.1. Kiedy działalność wymaga koncesji lub pozwolenia 26

5. JAKĄ FORMĘ OPODATKOWANIA WYBRAĆ 26

5.1. Karta podatkowa 26
5.1.1. Minimum formalności przy karcie podatkowej 29
5.1.2. Wysokość karty podatkowej 29
5.2. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych 30
5.2.1. Stawki ryczałtu 33
5.2.2. Konieczna ewidencja 33
5.3. Zasady ogólne 35
5.3.1. Wspólne rozliczenie małżonków 36
5.3.2. Rozliczenie osoby samotnie wychowującej dzieci 37
5.4. Podatek liniowy 37
5.5. Zasady ogólne czy podatek liniowy – porównanie 39

6. SAMOZATRUDNIENIE A VAT 39

7. SAMOZATRUDNIENIE A ZUS 44

7.1. Wysokość składek 44
7.2. Dobrowolne ubezpieczenie chorobowe 45
7.2.1. Zmiany w zakresie zasad ustalania podstawy wymiaru zasiłków dla osób prowadzących działalność gospodarczą 46
7.3. Składka wypadkowa 49
7.4. Fundusz Pracy 49
7.5. Ubezpieczenie zdrowotne 49

8. KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODU 51

8.1. Wydatki wyłączone z kosztów uzyskania przychodów 56
8.1.1. Środki trwałe, wartości niematerialne i prawne 56
8.1.1.1. Środki trwałe wyłączone z amortyzacji 57
8.1.1.2. Ważna wartość składnika 57
8.1.1.3. Przekroczenie rocznego okresu używania 58
8.1.1.4. Wyłączenie z kosztów odpisów amortyzacyjnych 58
8.1.1.5. Wartość początkowa 60
8.1.1.6. Amortyzacja środka trwałego nabytego na współwłasność 61
8.1.1.7. Metody amortyzacji 62

8.1.2. Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych 65
8.1.3. Zapisy w ewidencji 66
8.1.4. Remont środków trwałych 67
8.1.5. Inwestycje w obcych środkach trwałych 70
8.1.5.1. Likwidacja inwestycji w obcym środku trwałym 71
8.1.6. Koszty przy sprzedaży środka trwałego 71
8.2. Samochód osobowy 72
8.2.1. Ubezpieczenie AC 73
8.2.2. Samochód rozliczany według ewidencji przebiegu pojazdu 73
8.3. Prowadzenie działalności w mieszkaniu 77
8.3.1. Amortyzacja mieszkania 78
8.3.2. Wydatki na remont mieszkania 80
8.3.3. Wydatki na wyposażenie mieszkania 80
8.3.4. Odsetki od kredytu na mieszkanie 82
8.3.5. Wydatki eksploatacyjne związane z mieszkaniem 83
8.3.6. Telefon 84
8.3.7. Internet 84
8.4. Podróż służbowa właściciela firmy 85

9. PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ 86

10. ZALICZKI NA PODATEK 88

10.1. Straty z lat ubiegłych – odliczenie od dochodu 89
10.2. Składki ZUS przedsiębiorców – odliczenie od dochodu 89
10.3. Składka na ubezpieczenie zdrowotne – odliczenie od podatku 90

11. ZEZNANIE ROCZNE 91

12. ZAWIESZENIE DZIAŁALNOŚCI 92

13. ODPOWIEDZI NA PYTANIA CZYTELNIKÓW 94

13.1. Czy można środek trwały przekwalifikować na towar handlowy 94
13.2. Czy wpłacona zaliczka jest kosztem 94
13.3. Jak rozliczyć zakup kasy fiskalnej sfinansowany z dotacji 95
13.4. Jak rozliczyć położenie kostki na użyczonym placu 96
13.5. Czy wymianę okien można zaliczyć bezpośrednio do kosztów 96
13.6. Czy jest kosztem remont ciągnika siodłowego bez AC 97

Nowe formularze i druki VAT online
https://druki.infor.pl/vat2015

Samozatrudnienie – krok po kroku

Rosnące koszty pracy skłaniają wiele osób pracujących na etacie do rozpoczęcia działalności na własny rachunek, a więc założenia działalności gospodarczej. Zjawisko zmiany stosunku pracy na świadczenie usług w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej przyjęło się nazywać samozatrudnieniem. Jakie korzyści może ona przynieść obu stronom umowy? Jakie ryzyko wiąże się z założeniem własnej firmy? Na te i wiele innych pytań związanych z tą formą działalności odpowiadamy w niniejszym Poradniku.

1. Zanim zdecydujesz się na samozatrudnienie

Wykonywanie działalności w ramach samozatrudnienia a praca na podstawie stosunku pracy to zupełnie dwa odmienne stosunki prawne. Osoba samozatrudniona musi posiadać status przedsiębiorcy, czyli mieć zarejestrowaną pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (dalej: u.s.d.g.). Z kolei stosunek pracy oparty jest na reżimie wynikającym z Kodeksu pracy.

Zgodnie z u.s.d.g. działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Za przedsiębiorcę uznawana jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą oraz wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności. Niestety, nasz ustawodawca nie ograniczył się do jednej definicji działalności gospodarczej. Zamieścił ją w kilku ustawach. Jako że samozatrudnionym zależy w głównej mierze na optymalizacji podatkowej, dlatego najważniejszą definicją jest ta zawarta w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: u.p.d.o.f.). Zgodnie z nią, pozarolniczą działalnością gospodarczą jest działalność zarobkowa:

- wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa,
- polegająca na poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu kopalin ze złóż,
- polegająca na wykorzystywaniu rzeczy oraz wartości niematerialnych i prawnych,

– prowadzona we własnym imieniu bez względu na jej rezultat, w sposób zorganizowany i ciągły, z której uzyskane przychody nie są zaliczane do innych przychodów ze źródeł wymienionych w art. 10 u.p.d.o.f.

W ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych ustawodawca wskazał jednak dodatkowo przesłanki negatywne, powodujące, że dana działalność nie będzie uważana za działalność gospodarczą na gruncie podatkowym. Zgodnie z nimi, za działalność gospodarczą nie uznaje się czynności, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- odpowiedzialność wobec osób trzecich za rezultat tych czynności oraz ich wykonywanie, z wyłączeniem odpowiedzialności za popełnienie czynów niedozwolonych, ponosi zlecający wykonanie tych czynności,
- są one wykonywane pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez zlecającego te czynności,
- wykonujący te czynności nie ponosi ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością.

Łączne spełnienie tych trzech przesłanek powoduje, że dana aktywność nie może zostać kwalifikowana podatkowo jako działalność gospodarcza, nawet jeżeli formalnie osoba zarejestrowała taką działalność. Jest to przepis szczególnie istotny dla samozatrudnionych. Został on bowiem wprowadzony przede wszystkim w celu eliminacji optymalizacji podatkowej dokonywanej przy samozatrudnieniu. Na jego podstawie organ podatkowy może uznać, że działalność gospodarczą samozatrudnionego należy podatkowo rozliczyć jak umowę o pracę albo umowę-zlecenie wykonywaną w ramach działalności wykonywanej osobiście. Aby uniknąć negatywnych konsekwencji, warto zawczasu zabezpieczyć się przed tym ryzykiem poprzez właściwe skonstruowanie umowy o współpracy. Ważne jest również, aby różnice pomiędzy wykonywaną przez nas działalnością a wcześniej świadczoną umową o pracę miały odzwierciedlenie nie tylko w zapisach umowy, ale w późniejszej jej realizacji.

1.1. Odpowiedzialność wobec osób trzecich

Dla wyłączenia danej umowy z zakresu działalności gospodarczej konieczne jest, aby odpowiedzialność wobec osób trzecich za rezultat umowy ponosił zlecający wykonanie tych czynności, tak jak ma to miejsce w przypadku stosunku pracy. Dlatego, tworząc umowę o współpracy, należy zawrzeć w niej postanowienie, że dający zlecenie jest zwolniony z odpowiedzialności za rezultat działań zleceniobiorcy.

PRZYKŁAD 1

W umowie o współpracy podpisanej z grafikiem komputerowym (zleceniobiorca) zawarto zapis, że przedmiot zlecenia może być wykonywany przez niego osobiście, ale również przez osoby trzecie wskazane przez zleceniobiorcę. Wówczas zleceniobiorca odpowiada za działania podwykonawcy jak za własne, jednocześnie eliminując ryzyko ponoszone przez podmiot, z którym współpracuje (zleceniodawcę).

Może się zdarzyć, że naszemu zleceniodawcy, ze względów wizerunkowych, zależy na tym, żeby wobec osób trzecich za działania swoich podwykonawców odpowiadać samodzielnie. W takiej sytuacji, aby nie narazić się na ryzyko wyłączenia samozatrudnionego z działalności gospodarczej, należy zawrzeć w umowie zapis, że za ryzyko wobec kontrahentów odpowiada zleceniodawca, jednak gdy szkoda nastąpi w wyniku nierzetelnego działania podwykonawcy, zleceniodawca będzie miał prawo regresu względem podwykonawcy o jej wyrównanie.

PRZYKŁAD 2

Firma transportowa w celu świadczenia usług dla swoich klientów zawiera umowy o świadczenie usług z kierowcami. Zgodnie z regulaminem świadczenia usług, w razie opóźnienia w dostarczeniu przesyłki lub jej uszkodzenia w transporcie odpowiada wobec klienta firma transportowa. Ma to ułatwić obsługę roszczeń klientów i wpłynąć na pozytywny wizerunek firmy na rynku. Jednak w umowie o współpracy z poszczególnymi kierowcami – przedsiębiorcami istnieje zapis, że jeżeli do opóźnienia bądź uszkodzenia przesyłki dojdzie z winy kierowcy, to on zwróci firmie równowartość świadczenia wypłaconego klientowi.

Problem ponoszenia odpowiedzialności wobec osób trzecich za działania samozatrudnionych odpada w przypadku, gdy działalność gospodarcza wykonywana jest przez osobę fizyczną wykonującą wolny zawód. Zgodnie z przepisami regulującymi wykonywanie większości takich zawodów, jak np. radca prawny, lekarz, osoby takie mają ustawowy obowiązek wykupowania polisy odpowiedzialności cywilnej związanej z wykonywanym przez nich zawodem. Nic nie stoi również na przeszkodzie, aby przedsiębiorcy wykonujący działalność inną niż wolny zawód ubezpieczyli się na wypadek szkody wyrządzonej swojemu zlecającemu lub jego kontrahentowi. Wydatki poniesione na zakup takiego ubezpieczenia przedsiębiorca będzie mógł zaliczyć do kosztów uzyskania przychodu prowadzonej przez siebie działalności.

Nie ma również przeszkód, aby odpowiedzialność za działanie samozatrudnionego i jego byłego pracodawcy opierała się na zasadzie solidarności. Kodeks cywilny stanowi, że odpowiedzialność solidarna polega na tym, że kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel (np. kontrahent naszego byłego pracodawcy) może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna. To do wierzyciela będzie należał wybór, od kogo będzie chciał dochodzić swoich roszczeń. Kodeks cywilny stanowi, że taki rodzaj zobowiązania powstaje z ustawy lub z mocy czynności prawnej. A więc umowa może takie postanowienie zawierać. Mamy wówczas gwarancję, że organy podatkowe nie zakwestionują okoliczności przerzucenia odpowiedzialności tylko na stronę naszego zlecającego. Ustawodawca uważa ponoszenie odpowiedzialności cywilnoprawnej za jeden z warunków uznania, że podmiot prowadzi działalność gospodarczą. Należy również pamiętać, że zlecający wykonanie czynności nie ponosi odpowiedzialności związanej z dopuszczeniem się przez wykonujących zlecenie czynów niedozwolonych, ale to nie ma już wpływu na spełnianie przesłanki z art. 5b u.p.d.o.f. Istotna jest w tym przypadku tylko odpowiedzialność wynikająca z łączącej strony umowy.

1.2. Brak nadzoru przy wykonywaniu działalności

Działalność gospodarcza nie może być również wykonywana *stricte* pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez zleceniodawcę. Ta przesłanka eliminuje z zakresu pozarolniczej działalności gospodarczej aktywność zbliżoną do stosunku pracy. Jedną z jego najważniejszych cech jest istnienie pomiędzy stronami podległości organizacyjnej, która polega w szczególności na obowiązku stosowania się do poleceń przełożonego dotyczących sposobu wykonywania prac oraz dostosowania się do funkcjonujących w zakładzie pracy reguł organizacyjnych procesu wykonywania prac oraz wykonywania ich w czasie i miejscu przez niego wskazanym. Z umowy o współpracy musi jasno wynikać, że mamy do czynienia z dwoma niezależnymi podmiotami gospodarczymi, które układają swoje stosunki, opierając się na swobodzie kształtowania umów. Oczywiście, w praktyce rynkowej ta równość ma czysto formalny charakter. Na ogół jedna ze stron jest podmiotem o znacznie silniejszej pozycji pod względem finansowo-organizacyjnym, w szczególności w przypadku umowy zawieranej z byłym pracodawcą. Niemniej w takiej sytuacji warto dla własnego bezpieczeństwa prawnego nalegać na umieszczenie w umowie jak najwięcej zapisów, które sugerują dużą swobodę samozatrudnionego w wykonaniu zlecenia.

W przypadku przesłanki kierownictwa warto zwrócić uwagę na trzy aspekty wykonywania przez nas zlecenia w ramach samozatrudnienia, tj.:

- sposobu,
- czasu,
- miejsca.

Jeżeli w umowie nie wystąpi chociaż jedna z tych okoliczności, to organy podatkowe nie powinny w niej dopatrzeć się elementów kierownictwa. Oczywiście, wszystko zależy również od specyfiki konkretnych czynności wykonywanych w ramach działalności. Może się zdarzyć, że czynności objęte umową mogą być ze względu na ich specyfikę wykonywane tylko w siedzibie zleceniodawcy oraz w czasie jego urzędowania. Nie przesądza to jeszcze o tym, że mamy do czynienia ze świadczeniem pracy lub działalnością wykonywaną osobiście (umowa-zlecenie lub o dzieło) w miejscu działalności gospodarczej.

Jako miejsce wykonywania usług najlepiej wskazać miejsce wybrane przez samozatrudnionego, np. jego siedziba, a dopiero w dalszej kolejności dodać, że umowa może być również wykonywana w siedzibie kontrahenta. Powinniśmy również wprost określić, że przedmiot umowy nie będzie wykonywany pod kierownictwem zleceniodawcy. Takie zapisy przynajmniej w sposób formalny (bo ważna jest jeszcze późniejsza praktyka) pokażą, że celem zawartej umowy nie jest nawiązanie stosunku pracy, lecz wykonywanie działalności gospodarczej. **Pamiętajmy również, że nie same zapisy umowy mogą świadczyć o istnieniu stosunku podległości służbowej pomiędzy samozatrudnionym a zleceniodawcą. Decydujące mogą być okoliczności faktyczne wykonywania działalności.**

PRZYKŁAD 3

Jan Nowak, indywidualny przedsiębiorca, współpracuje tylko z jednym kontrahentem, wykonując usługi prowadzenia autobusu jako kierowca. Zgodnie z zawartą umową odpowiada on solidarnie z firmą przewozową za wyrządzone osobom trzecim szkody. Czynności w ramach umowy są wykonywane poza siedzibą kontrahenta. Pan Nowak wykonuje je według ściśle określonego grafiku. Dodatkowo musi pełnić dyżury, podczas których musi być gotowy do świadczenia usług. Ponadto przed wykonaniem każdego przejazdu jest zobowiązany do podpisania listy obecności w siedzibie firmy. Dodatkowo zobowiązany jest do wcześniejszego uprzedzenia dyspozytora o niemożności świadczenia usługi w danym dniu, pod groźbą obciążenia kosztami niewykonania zlecenia. Obowiązkiem jego jest także przestrzeganie i stosowanie się do obowiązujących przepisów prawa oraz wewnętrznych przepisów obowiązujących u przewoźnika. Takie okoliczności wskazują wyraźnie na kierownictwo kontrahenta w wykonywaniu działalności, narażając na ryzyko uznania łączącego ich stosunku za stosunek pracy.

1.3. Ryzyko gospodarcze prowadzenia działalności

Ostatnią przesłanką negatywną definicji działalności gospodarczej jest nieponoszenie przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością. Pojęcie ryzyka gospodarczego nie zostało zdefi-

niowane ani w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, ani też w żadnych innych przepisach. Z istoty prowadzenia działalności gospodarczej wynika, że osoba prowadząca taką działalność (w tym również osoba samozatrudniona) prowadzi ją na własny rachunek i na własne ryzyko. Ryzyko gospodarcze związane z działalnością gospodarczą to np. ryzyko inwestycyjne, czyli prawdopodobieństwo nieuzyskania przewidywanych (oczekiwanych) wyników ekonomicznych związanych z tą działalnością. W ramach stosunku pracy natomiast pracownik, jeśli wykonywał starannie swoje obowiązki, ma prawo do wynagrodzenia, chociażby rezultat pracy nie dał spodziewanych efektów. A zatem pracownik nie ponosi ryzyka gospodarczego. Ryzyko gospodarcze ponosi pracodawca.

PRZYKŁAD 4

Samozatrudniony jako kierowca w przewozach krajowych i międzynarodowych zgodnie z umową wykonuje konkretne przejazdy po każdorazowym przedstawieniu oferty przez firmę, z którą współpracuje. Liczba wyjazdów w miesiącu nie jest znana z góry. Wynagrodzenie zależy od liczby i długości wykonanych przejazdów. Samozatrudniony ponosi więc ryzyko, że w danym miesiącu nie osiągnie żadnych przychodów ze względu na brak zleceń.

Inną okolicznością wskazującą na to, że samozatrudniony ponosi ryzyko gospodarcze, jest dokonywanie przez niego inwestycji, np. w sprzęt lub narzędzia potrzebne do wykonywania jego działalności. Czynnikiem takim jest również fakt zawierania przez przedsiębiorcę umów z więcej niż jednym kontrahentem, co pokazuje, że stara się on zabezpieczyć źródło swoich przychodów. Również zapisy umowy o współpracy zakładające, że wynagrodzenie samozatrudnionego jest ściśle uzależnione od wyników jego działań, wskazuje na ponoszenie przez niego ryzyka.

Jak liczne problemy powoduje identyfikowanie samozatrudnienia dla celów podatkowych pokazują poniższe interpretacje:

MF ***Działalność gospodarcza kierowców***

Spółka Jawna planuje w zakresie transportu towarów nawiązać współpracę m.in. z jednoosobowymi podmiotami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, w zakresie transportu, wykonywanego zgodnie z umową łączącą podmioty. Zgodnie z najistotniejszymi warunkami umowy:

§ 2

1. *W ramach wykonywania zlecenia Zleceniodawca wskazuje Wykonawcy miejsca przeznaczenia towarów oraz zakres czasowy w którym dostawa ma być zrealizowana. Wykonawca sam dokonuje wyboru trasy, kolejności dostaw i czasu dostawy w określonym przedziale.*
2. *Jeżeli zakres czasowy na wykonanie zlecenia wg Wykonawcy, kierującego się racjonalnymi przesłankami, jest zbyt krótki może on odmówić wykonania zlecenia bez żadnych konsekwencji lub też może je przyjąć z zastrzeżeniem, iż nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w dostawie. W przypadku przyjęcia zlecenia bez zastrzeżeń i niewykonania go w określonym czasie wynagrodzenie Wykonawcy ulega obniżeniu o 25%. Obniżenie wynagrodzenia nie ogranicza odpowiedzialności z punktu 3 niniejszego paragrafu.*
3. *Wykonawca ponosi wobec kontrahentów solidarną odpowiedzialność ze zleceniodawcą za wszelkie szkody wynikłe w sposób pośredni lub bezpośredni z nienależytego wykonywania czynności wynikających z umowy. (…)*

§ 5

1. *Wysokość wypłaconego wynagrodzenia za wykonaną usługę jest uzależniona od liczby przejechanych kilometrów, wagi załadowywanych lub rozładowywanych przez Wykonawcę towarów, liczby odbiorców, itp.*
2. *Wysokość wynagrodzenia jest ustalana indywidualnie pomiędzy stronami umowy z zachowaniem zapisów punktu 1. W przypadku braku zleceń wynagrodzenia nie przysługuje. (…)*

§ 7

1. *Wykonawca oświadcza, że określone w § 1 czynności dotyczące podjętego zlecenia są objęte zakresem prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz że posiada właściwą wiedzę, a także wszystkie uprawnienia – jeśli charakter zlecenia tego wymaga – niezbędne do prawidłowego wykonania zlecenia. (…).*

Wykonawcy są podmiotami krajowymi, które dopełniły formalności rejestracyjnych, zgłoszeniowych, do których są zobowiązane osoby prowadzące działalność gospodarczą. (…)
Zdaniem wnioskodawcy nawiązując współpracę z podmiotami figurującymi w ewidencji działalności gospodarczej może traktować je jako podmioty prowadzące działalność, bowiem:

1. *Jest to działanie zgodne z wolą stron. Ponadto w § 7 umowy wykonawca oświadcza, że wykonywane czynności wchodzą w zakres prowadzonej działalności gospodarczej.*
2. *Nie znajduje w sprawie zastosowania wyłączenie, o którym mowa w art. 5b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych ponieważ:*
   a. *Wykonawca odpowiada solidarnie ze zleceniodawcą wobec osób trzecich za szkody wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania czynności umownych (m.in. § 2 umowy)*
   b. *Zlecającego, zgodnie z umową, interesuje rezultat wykonanych czynności. Nie można na podstawie przedstawionego wzoru umowy mówić o pracy pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonych przez zlecającego (m.in. § 2 umowy)*
   c. *Wykonawca poza ogólnym ryzykiem gospodarczym z tytułu umowy ponosi dodatkowe ryzyko związane z np. różną liczbą zleceń, a co za tym idzie brakiem gwarancji uzyskania określonego wynagrodzenia (m.in. § 5 umowy).*

W związku z powyższym wnioskodawca nie będzie posiadał wobec wykonawców, traktowanych jako podmioty prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, obowiązków które ciążą na płatniku, tj. obowiązku związanego z poborem podatku lub zaliczek na podatek dochodowy. W świetle obowiązującego stanu prawnego stanowisko wnioskodawcy w sprawie oceny prawnej przedstawionego zdarzenia przyszłego uznaje się za prawidłowe.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 21 stycznia 2009 r. (IBPBI/1/415-880/08/BK).

MF ***Działalność gospodarcza wykładowcy***

Wnioskodawca prowadzi działalność dydaktyczną. Osoby fizyczne (wykładowcy) prowadzą zajęcia ze studentami na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnej tj. umowy o dzieło. Od nowego roku akademickiego wnioskodawca planuje podpisać umowę na prowadzenie zajęć z osobą, która ma zamiar zgłosić działalność gospodarczą (firmę jednoosobową) do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia działalności edukacyjnej (PKWiU 80.30). Zgodnie z postanowieniami umownymi:

- *Zamawiający zleca Wykonawcy wykonać na jego ryzyko dzieło, którego przedmiotem jest samodzielne przygotowanie i przedstawienie studentom wykładu autorskiego,*
- *Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot umowy w okresie od (…) i zrealizować przedmiot umowy w wymiarze 90 godzin lekcyjnych w dniach i godzinach przez siebie wskazanych,*
- *Wykonawca zobowiązany jest samodzielnie i na własne ryzyko utrwalić przedmiot zlecenia w postaci streszczenia bądź konspektu ze wskazaniem materiałów dydaktycznych i szkoleniowych odnoszących się do poszczególnych wykładów,*
- *Wykonawca zobowiązany jest samodzielnie przygotować i przeprowadzić przy użyciu materiałów własnych zaliczenia lub egzaminy końcowe dla każdego z przedmiotów,*
- *Wykonawca ponosi odpowiedzialność wobec studentów za prawidłowość formy, rzetelność i terminowość przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów,*
- *Wykonawca oświadcza, iż przedmiot umowy będzie wykonywał samodzielnie na własne ryzyko, ponosząc odpowiedzialność wobec osób trzecich. (…)*

Z przedstawionego we wniosku zdarzenia przyszłego wynika, iż wykładowca ponosił będzie odpowiedzialność wobec osób trzecich (studentów) za prawidłowość formy, rzetelność i terminowość przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów. Zatem, jeżeli przepisy prawa regulujące funkcjonowanie uczelni niepublicznych dopuszczają możliwość przeniesienia na wykładowcę w drodze umowy cywilnoprawnej odpowiedzialności wobec studentów w tym zakresie, to należy uznać, iż nie zostanie spełniony negatywny warunek zawarty w art. 5b ust. 1 pkt 1 ww. ustawy. Z opisu zdarzenia przyszłego wynika także, że przedmiotem umowy o dzieło będzie samodzielne przygotowanie i przedstawienie studentom wykładu autorskiego, który wykładowca zobowiązuje się wykonać w okresie od dnia 01 października 2008 r. do dnia 15 lutego 2009 r. i zrealizować w wymiarze 90 godzin lekcyjnych w dniach i godzinach przez siebie wskazanych. Uznać więc należy, iż powierzenie wykładowcy jedynie określonego zakresu zadań, czyli przygotowania i przeprowadzenia wykładu oraz egzaminu, przy pozostawieniu w jego gestii sposobu ich wykonania i realizacji, oznacza brak wykonywania tych czynności pod kierownictwem zlecającego ich wykonanie. W związku z tym nie zostanie również spełniony warunek zawarty w art. 5b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

Z analizy postanowień umowy przedstawionych przez wnioskodawcę w zdarzeniu przyszłym wynika również, że wykładowca ponosił będzie ryzyko gospodarcze związane z prowadzoną przez niego pozarolniczą działalnością gospodarczą. Reasumując, w świetle przedstawionego przez wnioskodawcę zdarzenia przyszłego należy stwierdzić, iż nie zostały łącznie spełnione warunki wymienione w cyt. powyżej art. 5b ust. 1 ww. ustawy, co oznacza, że czynności, które wykładowca zamierza wykonywać na podstawie zawartej umowy o dzieło, mogą być uznane za świadczone w ramach prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 12 maja 2008 r. (IBPB1/415-135/08/MW).

Działalność gospodarcza lekarza

MF *Wnioskodawczyni jako lekarz anestezjolog jest zatrudniona w ramach umowy o pracę w Centrum Opieki Medycznej na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Od 8 lat pełni funkcję Ordynatora Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Do głównych zadań wynikających z zakresu czynności Ordynatora należy przede wszystkim nadzór administracyjno-gospodarczy sprawowany na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, zarządzanie zasobami ludzkimi w podległej jednostce organizacyjnej COM, sprawowanie kontroli podległych pracowników, sprawowanie opieki lekarskiej nad powierzonymi pacjentami zgodnie z najnowszą wiedzą medyczną, zasadami etyki i deontologii lekarskiej, ścisłe i prawidłowe stosowanie obowiązujących przepisów prawa materialnego i formalnego. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej, wnioskodawczyni planuje zawarcie umowy cywilnoprawnej z Centrum Opieki Medycznej na stanowisko lekarza koordynatora. W zakresie odpowiedzialności, uprawnień i obowiązków do jej podstawowych zadań będzie należeć: odpowiedzialność za sprawne funkcjonowanie oddziału pod względem medycznym, administracyjnym i gospodarczym, odpowiedzialność za właściwe leczenie chorych, nadzór pod względem fachowym i etycznym nad pracą podległego personelu, ustalenie prawidłowości postępowania i kierunku leczenia dla przyjmowanych pacjentów. W szczególności jednak, w ramach zawartej umowy cywilnoprawnej wnioskodawczyni ponosić będzie pełną odpowiedzialność za wykonywanie lub zaniechanie wykonywania przez nią świadczeń zdrowotnych, w tym przede wszystkim ponosić będzie pełną odpowiedzialność za leczenie chorych w oddziale. W związku z powyższym zawarła umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej wobec osób trzecich. Centrum Opieki Medycznej nie będzie ponosić jakiejkolwiek odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez wnioskodawczynię osobom trzecim w związku z udzielaniem lub zaniechaniem udzielania opieki lekarskiej określonej umową, a wynikłej z jej winy.*

Zdaniem wnioskodawczyni, nie spełnia łącznie warunków określonych w art. 5b ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w związku z czym będzie mogła świadczyć usługi w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej. (…) W świetle obowiązującego stanu prawnego stanowisko wnioskodawczyni w sprawie oceny prawnej przedstawionego zdarzenia przyszłego uznaje się za prawidłowe.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 22 kwietnia 2008 r. (IBPB1/415-75/08/MW).

2. Zalety samozatrudnienia

Nikt nie jest nam w stanie jednoznacznie odpowiedzieć, czy rezygnacja z etatu na rzecz samozatrudnienia będzie dla nas lepszym rozwiązaniem. Każdy ma inne powody, dla których założenie i prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej uważa za lepsze rozwiązanie. Część osób kieruje się wyłącznie względami czysto finansowymi, słusznie licząc, że dochody ,,na rękę" z działalności będą większe niż na etacie. Z kolei dla innych ważniejsza jest większa swoboda w zarządzaniu własnym czasem, dobór kontrahentów i brak podporządkowania pracodawcy. Wiele zależy też od tego, jakie kwalifikacje posiadamy. Jeżeli jesteśmy wykwalifikowanym specjalistą, to działalność może nam pomóc w zwielokrotnieniu źródeł dochodów przez ,,sprzedaż" naszych usług kilku podmiotom, np. w przypadku wolnych zawodów, tj. prawnik, lekarz. Oczywiście, całkowite przejście z umowy o pracę na działalność na własny rachunek to też ryzyko związane z utrzymaniem stałych zamówień na nasze usługi (bądź towary). Tracimy wówczas wszelkie przywileje pracownicze, dlatego w wielu przypadkach warto spróbować łączyć etat z prowadzeniem działalności, ale to z kolei ogranicza nam pewne przywileje dostępne dla przedsiębiorców, np. brak możliwości ulgowego rozliczania ZUS przy wykonywaniu działalności na rzecz obecnego pracodawcy.

Nie ulega wątpliwości, że koszty pracy opartej na klasycznym stosunku pracy będą w większości przypadków wyższe niż w przypadku samozatrudnienia. Otrzymując wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, im wyższe osią-